

MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu
Üldkoosoleku protokoll nr 26

Kasepää rahvamaja Sõpruse 105

18. novembril 2014.a.

Koosolek algas kell 13.00
Koosolek lõppes kell 15.20

Koosoleku juhataja Urmas Pirk
Protokollija Piret Kool

Ühingul on 149 liiget, koosolekule registreeritud on 100 liiget.
Kokku on koosolekul osalejaid koos külalistega 38.

KOOSOLEKU PÄEVAKORD:

1. Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) 2014–2020 rakenduskava tutvustus
2. Peipsi kalanduspiirkonna strateegia 2014-2020 ettevalmistamisest:
 - tegevussuundade tööühmade kinnitamine;
 - SWOT-analüüsi tutvustus ja kinnitamine;
 - piirkonna arenguvajaduste analüüs;
 - eesmärkide seadmine ja hierarhia.
3. PKAK 2015. a rakenduskava arutelu
4. Jooksvad küsimused

Urmas Pirk: Jooksvate küsimuste all arutaks kalapüügi taasavamist selle aasta lõpus ja Ukraina ministereeriumite esindajate delegatsiooni külaskäiku meie piirkonda. Kas kõik on päevakorraga nõus?

Vastuväiteid ei olnud.

Otsus: kinnitada päevakord ühehäälselt

PÄEVAKORRAPUNKT 1. Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) 2014–2020 rakenduskava tutvustus.

Kersti Oja teeb rakenduskava tutvustuse: rakenduskava on kättesaadav Põllumajandusministeeriumi kodulehel, meie kodulehel ka link sellest. Meie jaoks huvitav osa on lk 37-46, millest teen kiire ülevaate.

PÄEVAKORRAPUNKT 2. Peipsi kalanduspiirkonna strateegia 2014-2020 ettevalmistamisest.

Tegevussuundade tööühmade kinnitamine.

Kalasadamate ja lossimiskohtade uuendamine ning otseturustamine: Kaidi Kaljula (Põllumajandusministeerium), Peeter Tõnismäe (Põllumajandusministeerium), Fjodor Plešankov, Aivo Kähr, Teet Helm, Vadim Ivanov, Anatoli Filippov, Sergei Asmus, Tõnis Saariste, Mark Sumnikov, Grigori Blinnikov.

Kersti Oja: Kas soovib keegi veel sadamate tööühmas osaleda või soovitate eksperti, kes võiks osaleda.

Urmas Pirk: võite ka hiljem end veel lisada, kellel soovi on.

Mitmekesistamine sh. kalandusega seotud turism: Kadi Ploom (Peipsimaa), Ainar Savi, Andri Plato, Priit Saksing, Taavi Vogt, Aivo Kähr, Janno Tomson, Maivi Laar, Dmitri Guz, Oleg Ivanov, Einar Hinno, Toivo Kivi, Taavi Pirk, Kristiina Ikohainen. Luunja vald avaldas soovi selles töörühmas osaleda, esindajaks Harri Lepp. Ka Sven Šois.

Koelmualade ja kalavarude taastamise ning koostöö (nii siseriiklik kui rahvusvaheline): Väino Väino (TÜ Eesti Mereinstituut), Aimar Rakko (Keskkonnaamet), Ivar Veider (Keskkonnainspektsioon), Mati Kärmas, Margus Narusing, Mihhail Guz, Vadim Ivanov, Janno Tomson, Viktor Filippov.

Kersti Oja: Kas soovib veel keegi osaleda töörühmas?

Sooviavaldusi ei tulnud

Ettepanek: kinnitada töörühmad.

OTSUS: Kinnitada ühehäälselt töörühmad.

Urmas Pirk: Suviste koosolekutega moodustasime piirkondlikud SWOTid ja töörühmasid
nopiti välja kõige vajalikumad punktid neist välja.

Kersti Oja annab ülevaate SWOT analüüsist:

TUGEVUSED

- Ajalooline kalapüük ja –töötlemine ning oskused selleks.
- Sadamatevõrgustiku olemasolu.
- Enamus töönduskalade kudekarjade jätkusuutlik seis.
- Turu nõudluse ja - potentsiaali olemasolu värskete kalade ja kalatoodetele.
- Piirkonnas olemas süvendustehnika (oluline nii sadamate arendamise kui koelmualade taastamise juures).
- Kalandusettevõtja majandustegevuse mitmekesistamiseks on erinevate teenuste arendamiseks soodsad tingimused (nt. turism; metsandus; põllumajandus; traditsiooniline käsitöö).
- Loodusliku ressursi olemasolu (siseveekogud kalastamiseks ja ujumiseks-Peipsi, jõed, väikejärved; metsad - marja-seenevarud, jahindus).
- Piirkonna kultuuriline mitmekesisus.

NÕRKUSED

- Sadamate, veeturismi ning kalatoodete tootmise ja turustamise taristu ja teenused nõrgalt arenenud.
- Kutselise kalapüügi sesoonsus (sellest tulenev värske kala kättesaadavuse lühike aeg, sissetulekute ebastabiilsus).
- Seadusest tulenev püügiregulatsiooni jäikus kutselise kalapüügi korraldamisel.
- Püügirežiimide erinevus Võrtsjärve, Suur-Emajõe ja Peipsi järve vahel.
- Harrastuskalurite kontrollimatu tegevus nii kala püügil kui müügil.
- Veekogu ökoloogiline seisund kesine.
- Puudub kalavarude taastootmise võimalus.
- Kalade koelmute ja kudemise ebapiisav uurimine.
- Teemaplaneeringud puuduvad, kalda ehituskeeluvööndid raskendavad kaldataristu loomist.

VÕIMALUSED

- Olemasolevate sadamate ja lossimiskohtade ning veeturismialase kaldataristu ja teenuste edasiarendamine ja tarbijale mugavamaks muutmine.
- Kala väärindamine kohapeal ja töötlemistingimuste parendamine, kalatoodete müügikohtade väljaarendamine ja ühisturustamine.
- Kalurite teadlikkuse tõstmine ja oskuste suurendamine.

- Kalandusettevõtja tegevuste mitmekesistamine.
- Järelevalve tugevdamine kalavarude kasutamise osas ja koostöö erinevate ametkondadega.
- Kalavaru taastootmise alustamine (Peipsi siig, säga).
- Kudealade ja kudealadele pääsude korrastamine (suudmete avamine), püügikeeluaegade ülevaatamine ning kalade kudeaegsete rännete uuring koos kudealade kaardistamisega Peipsi alamvesikonnas.
- Koostöö arendamine (teiste kalanduspiirkondadega, Leader gruppidega, piirkonna turismivõrgustikega, uute koostöövõimaluste otsimine).

OHUD

- Veekogu seisundi halvenemine ja kalavarude vähenemine inimtegevuse ja ilmastiku mõjul.
- Kaob angerja taasasustamine väikejärvedesse, Peipsi siig sureb välja.
- Kontrollimatu kalade kudeaegne püük.
- Peipsi järve veetaseme kõikumine ja teiste looduslike protsesside negatiivne mõju turismiteenuste osutamisel.
- Maaomandi probleemid, teemaarengute puudumine ning ehituskeelud kaldavööndis.
- Noored lahkuvad, elanikkond vananeb ja väheneb

Kersti Oja: Kas on koosoleku märkusi või soovite midagi lisada? Sõnastuses võib veel muudatusi tulla aga põhiosas jääb samaks. Kas kinnitame SWOT analüüsi?

Ettepanek. Kinnitada SWOT analüüs.

OTSUS: kinnitada ühehäälselt SWOT analüüs.

Kersti Oja: Annan ülevaate ka töörühmade aruteludest ja piirkonna arenguvajadustest:

Mitmekesistamine, s.h. kalandusturismi töörühm- kalandusettevõtjate tegevuse mitmekesistamine on esmavajalik seoses kalapüügi sesoonsusega. Peaksid jätkuma kalandusüritused piirkonnas, nii vanad kui ka uued- kuni 10 üritust suvel ja kuni 5 üritust talvel. Prioriteediks juba olemasolevate majutusasutuste suurendamine kuni 60 voodikohani ja majutusettevõtte kvaliteedi tõstmine, kalandusettevõtjatele anda toetust kuni 20-kohaliste majutuskohtade loomiseks. Kohvikute rajamine majutuskohtade juurde, väli- ja õpiköögid jms. Lautrikohtade ja paadisadamate arendamised. Puhke-ja supluskohtade taristu väljaarendamine, välispordirajatised, linnuvaatlustornid, matkarajad, parklad, karavaniparklad, ilmajaamade ja veebikaamerate edasiarendamine jne. Tuli jutuks ka kaluriküla teemapark – aga võiks olla juba mõne olemasoleva objekti baasil.

Hindamiskriteeriumiks ideed: hinnata ettevõtte tegutsemise pikkust (sh. omanike vahetumisi), projektide varasem teostamise suutlikkus, mitmekesistamise puhul ka teenuse olemasolu piirkonnas.

Taavi Pirk: kas mitmekesistamise alla saab panna ka näiteks aastaringne hokiväljak, surfitegevused?

Kersti Oja: kalandusettevõtjale on need kindlasti mitmekesistamise tegevused, aga kahjuks ei oska veel öelda, kas ja millises mahus sellised tegevused ka määruses abikõlblikud on.

Tarmo Raudsepp: kas majutusele see 60 kohta ei ole mitte liiga palju? Väga paljud ettevõtted ei ole selleks suutelised.

Urmas Pirk; see on pandud just selle jaoks, et majutuskoht oleks võimeline majutama korraga bussitäie rahvast, et tulevikus selliseid ettevõtteid oleks piirkonnas 3-4, me ei arvagi et selliseid kohti peaks väga palju olema, kes sellises mahus ööbimist pakuvad. Praegu kahjuks seis selline, et suured grupid lähevad piirkonnast ära ööbima ja viivad ka oma raha välja.

Sadamate ja otseturustamiste töörühm: PÕM seisukoht on praegu toetada ainult neid, mis on juba EKF rahastust saanud. Töögrupp leidis, et kõik sadamad tuleb läbi käia enne lõpliku

otsuse tegemist, ka need, mis praegu strateegias, aga pole rahastust saanud, juhul kui rahastus siiski laieneb ka neile uuel perioodil. Peamiseks suunaks oleks lisaväärtuse tekitamine olemasolevatele sadamatele.

Sadamate avatuse küsimus on jutuks tulnud ja tõenäoliselt kirjutame strateegiasse, et kõigis toetust saanud sadamates oleks vähemalt 1 lossimiskoht kõigile kasutamiseks. Maksimaalseks kasutusajaks ühele alusele näiteks 1 tund. Ja et oleks kindlustatud ligipääs autoga.

sadamad peaks asfalteerima, juurdepääsud korrastada, vajadus kraanade soetuseks jm., süvendustehnikat täiendada, sadamate akvatooriumide süvendamine kord perioodi jooksul. Prioriteet sadamate tähistamine, seda on vast kõige mõistlikum läbi viia ühishanke korras, teeks asja odavamaks ja oleks kõigil ühtne süsteem. Teeviitadega märgistamine on ka probleemiks, kuna need praegu peaaegu et puuduvad. Juhatuses ettepanek, et teeviitade juurde võiks panna ka mingi online rakenduse sadamate täpsete koordinaatidega.

Tanklate ehitus või tankimiskohad ja logistika korraldamine. Muulide ehitamist arutati, aga see meie eelarvesse tõenäoliselt ei mahu. Sadamates päikese-, tuule-, maa- ja veeenergia ärakasutamine, nt valgustus päikeseplatari ja tuulegeneraatoriga.

Hindamiskriteeriumite juures toodi välja, et tuleb vaadata olemasoleva kai pikkust, selle seost alustega, lossitud kala hulgaga, lossivate ettevõtjate arvu, MTÜ puhul liikmete hulk ja ajaloolise püügiõiguse olemasolu, mis tagab ka järjepidevuse.

Koelmualade ja kalavarude taastamise ja koostöö arutelu oli kõige rohkem esindajaid väljastpoolt piirkonna liikmeid, kaasatud oi teadlased, KKI ja KKA esindajad. Angerja taasasustamise jätkamine Vooremaa väikejärvedesse – nii EKF kui KIK vahendid. Peipsi siia kasvatus on aktuaalseks muutunud, rahad tulevad vesiviljeluse ja KIKi vahenditest. Säga taastootmine tuli ka kõne alla.

Vajadus on teha kalavarude laiapõhjalist uuringut, kalade ränded järvede vahel, kaldavööndi kalastiku uurimine jne. Seda küll piirkonna rahadest ei rahastata, aga vajadusena võime sisse kirjutada.

Koelmualade taastamise küsimuse juures leiti, et ka seda tuleks põhjalikumalt uurida, prioriteetidena toodi välja Vasknarva kanal, Kalma vanajõgi, Omedu, Lahepera, Vöhandu.

Jätkama peaks igaaastased väliskoolitusi, näitena toodi välja Poola-Ungari, Balaton, Venemaa suurte järvede piirkonnad. Elukestev õpe, kalurite teadlikkuse tõstmise jätkumine – koolitused seadusandlusest, silma järgi hindamine, erialaste oskuste arendamine, püügikeeluaegadest jne. Peaks välja töötama õppematerjali keeluaegade, keelatud liikide, püügivahendite kasutamise jms kohta, nt visualiseeritud materjal kalaliikide ja püügivahendite kaupa ja seda nii eesti kui vene keeles (õppefilmid, kaardimaterjal jne).

Tehti ettepanek, et seadusandluses peaks vaatama üle kevadised kudeajad ja tänapäevastama need. Edasi arendada koostööd LEADER-gruppidega, teiste kalanduspiirkondadega, uute koostöövõimaluste otsimine, nt Euroopa teiste suurte järvede kalanduse tegevusgrupid.

See oleks üldjoontes töörühmade esimestest koosolekutest ülevaade.

Kas on kellelgi ettepanekuid, märkusi, või äkki jäi midagi väga tähtsat kahe silma vahele.

Koosolekul ettepanekuid ei olnud.

Eesmärkide seadmine: mis me sellel perioodil võiks kõige suuremaks prioriteediks võtta. Kui näiteks eelmisel perioodil läks 60% rahastusest sadamate renoveerimisele, siis kas on midagi mida sel perioodil eriliselt silmas pidada? Võib muidugi jagada ka raha nt kõigi tegevussuundade vahel võrdselt.

Koosolekul ettepanekuid ei olnud.

Kersti Oja: tundub, et täna selle kohta vastust ei saa aga mõelge selle üle. Järgmiseks koosolekuks on ehk ka järgmise perioodi eelarve teada piirkonnale.

PÄEVAKORRAPUNKT 3. PKAK 2015. a rakenduskava arutelu

Kersti Oja: Tegevusgrupi toetus 2015.a. 22848,42 eurot, loodetavasti saame toetust ka valdadest ja makske palun ära ka oma liikmemaksud. Järgmise aasta täpset eelarvet koostama veel ei ole hakanud, aasta lõpus näeme täpselt, kas ja kui palju on jääke ja aasta alguses paneme eelarve kokku, jaanuaris kutsume kokku üldkoosoleku kinnitamiseks.

Liikmeid praegu 149, järgmine aasta muutuvad tingimused, mis on seatud liikmeskonnale, ükski huvigrupp ei tohi ületada 49%, kui jagada, et FIE-d üks huvigrupp, OÜ ja AS teine huvigrupp, MTÜd kolmas ja omavalitsused neljas huvigrupp, siis meil ei ületa ükski huvigrupp praegusel hetkel 49%.

PÄEVAKORRAPUNKT 4. Jooksvad küsimused

Urmas Pirk: Maksuvõlgused 2013. aastast üleval, juhatus otsustas, et kes ei ole 31. detsembriks 2014 tasunud, siis alates 01. jaanuarist 2015 arvatakse need automaatselt liikmeskonnast välja. See otsus käib 2013.a liikmemaksu võlglaste kohta.

27. novembril külastab Peipsi piirkonda Ukraina delegatsioon ministeeriumi tasandil. Kuna neil on kiire, siis marsruut on selline : Raja Kuldkalaskohvilaud, Peipsi järve elu tuba Kasepääl, Omedus Mihkli sadam, Sassukvere sadam, lõuna Alatskivil, Varnja sadam ja sealt sõidavad külalised edasi PRIAsse. Loodan kõikides neis kohtades delegatsioonile meeldivat vastuvõttu.

U. Pirk tutvustab Eesti-Vene kalanduskonsultatsioonide tulemusi 2015.a. kalapüügiks.

Arutatakse kalapüügi taasavamist veel käimasoleval aastal kuna on väljapüüdmata veel ca 130 tonni suursoomkala 2014. a kvootidest.

Väiksemad firmad nõuavad kohest püügi taasavamist, kuna inimestel on raha vaja, et makse maksta ja elatist teenida. Kala väljapüüdmata jättes on tegu väga suurte summadega, mis jääks saamata.

Suuremate firmade seisukoht on, et püügi peaks avama jääkate tekkimisel jääaluseks püügiks, kuna momendil avamisel on suur risk võrkude jääkate alla jäämiseks ja sellega järve reostamiseks.

Koosoleku juhataja:

Protokollija: